

Fra programmet (med rett til endringer):

Jeg elsket (J'Aimais)
Oslo (Bruxelles)
Litt Godteri (les Bonbons)
Nordmenna (les Flamands)
De ømme hjerter (les Coeurs Tendres)
Frederik (Madeleine)
Liv (Jef)
Vals med 1000 slag (Valse á mille temps)
Sang uten ord (chanson sans paroles)
Ikke gå fra meg (Ne me quitte pas)
Amsterdam (Amsterdam)
Borgerne (les bourgeois)
Hesten (le cheval)
Generalen, kyss meg bak (le caporal casse pompons)
En øy (une île)
Lalala (lalala)
De gamle kjæresters sang (La chanson des vieux amants)
Den døende (le moribond)
Bare kjærlighet fins (Quand il y a que l'amour)

Jeg elsket

Jeg elsket trollmenn og en planet
som alle sa meg ikke er til
Jeg elsket ilden og ømhet
Du vet, jeg drømte alt om deg

Jeg elsket tårn, runde og små
Hvor jeg så kjærester nærme seg
å høre hjertets vaktposter slå
Du ser, jeg voktet alt på deg

Jeg elsket når bølgene nådde sin topp
å se alger svinge i vann
Elsket greiner som slo mot min kropp
Du ser, jeg visste alt om deg

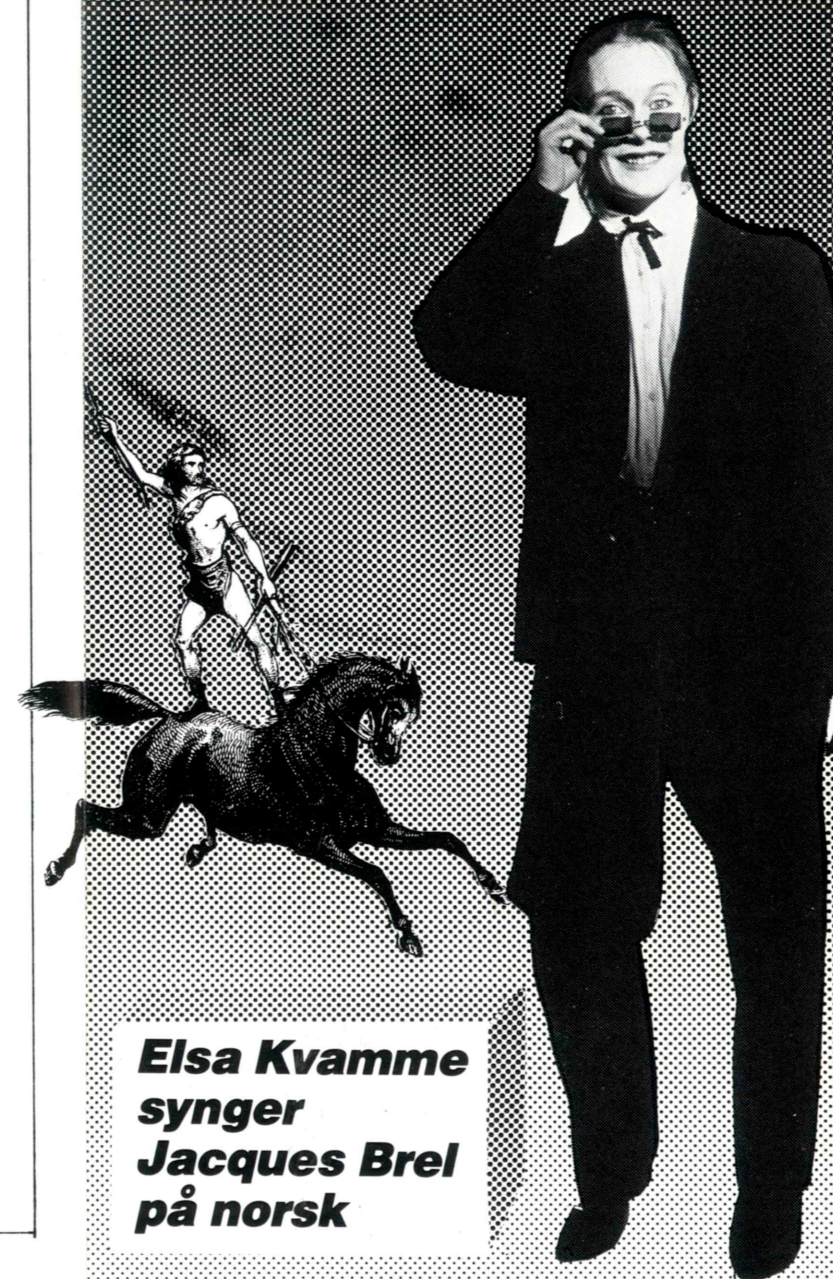
Jeg elsket å løpe helt til jeg falt
Å se natten langsomt bli dag
Jeg elsket ikke, nei jeg tilba det
Du ser, jeg var alt glad i deg

Jeg elsket sommeren for stormene
og når det tordnet mot vårt tak
Elsket lynet på ansiktet ditt,
du ser, jeg brente alt for deg

Jeg elsket regnet som gjorde alt vått
Tåken som skjulte mitt bakkete land
Å se vinden dra tåken bort
Du ser, jeg gråt alt over deg

Jeg elsket grantrær og konglene
Fjerne byer, og nattens stygge fjes
Surklende elver som sang meg i søvnn
Du ser, jeg glemte alt om deg

FREDERIK!

**Elsa Kvamme
synger
Jacques Brel
på norsk**

FREDERIK!

Jacques Brel gjendiktet til norsk
av
Elsa Kvamme

«Å, jeg ser dem alt der:
Er han fortsatt varm?
Er han alt blitt kald?
De åpner mine skap . . .
De endevender skuffene
På forhånd har de alt fordelt
alle kjærlighetsbrevene
Ah! Ah! Ah! Ah! Ah! Ah! Ah!

Første gang jeg hørte Jacques Brels sanger var jeg på vei til India. Sangene ble sittende i kroppen. De dukket stadig opp igjen: Som landskap, følelser og situasjoner jeg opplevde underveis, eller en melodi jeg ikke visste hva betydde. Jeg begynte å lete etter norske ord som trakk sangene nærmere. Tungen smakte seg fram, etterhvert fant den ord den likte. Siden har den hatt åtte år på seg.

«Å forandre språk er som å bli et annet menneske», sier tyrkerne. Språk er ikke bare ord, det er bilder, byer, historie, humor. Hvis jeg synger, som Brel: «Det var den tiden da Bruxelles var min, det var den tiden da Bruxelles bruste», ville nordmenn tenke på EF-forhandlinger og champagne-diplomati. Det var nærmere originalens poeng å synte: «Det var den tiden da Oslo var min, det var den tiden da allting levde». I stedet for å synte at Flamlenderne danser uten å smile, bøye kne eller se på hverandre, oversatte jeg det til «Nordmenna». Også i Norge danser man uten å le. Og refrenget kan passe på de forskjelligste. I stedet for «Les Flamands», «Nordmenna», kan man synte «Bærumsfolk», «Trønderne», «Hallinger», etter behov. Poenget er ikke navnet på gruppen, men hva de gjør.

Det gjelder alle hans sanger. De menneskelige poengene er så klare at de kan forandre både språk og kjønn uten å miste tennene. Derfor er det mulig å oversette dem og synte dem selv for en nordkvinne.

Hvem Frederik er? Jacques Brel kalte ham for Madeleine. Hun var så veldig vakker. Det er Frederik også.

E.K.

Jacques Brel

Født i Bruxelles 8/4-29, midt mellom to verdenskriger, to språk (flamsk og fransk), to religioner og utallige moraler. Giftet seg med en fra samme speider-tropp og ble tidlig far. Hans fremtid lå likevel ikke på farens papp-fabrikk. Han prøvde seg som varieté-sanger, stilte opp til sang-konkurranser og fikk bare én kommentar: «Latterlig, den gutten!»

I Paris var han ikke latterlig, men en av mange som gikk fra kafé til kafé for å synte, noterte idéer ned på ølbrikker, studerte andre artister. I 1956 traff han varieté-pianisten Francois Rauber. Han innledet et årelangt samarbeide med en akkompagnatør, komponist og arrangør som tilførte Brel inspirasjon både fra Wagner og Ravel, jazzifisert trekkspill og enkle viser.

Ingen som har sett Brel på scenen vil glemme det. Han var motsetningenes mester innen den franske varieté-tradisjonen. I løpet av en konsert kunne han miste 4 kilo. Likevel ble få av sangene umiddelbart slagere, først etterpå, og da gjerne i mer glatte versjoner.

Han stoppet å holde konserter i 1967, på toppen av karriéren. «Fra nå av kan det bare gå nedover», sa han, og la til, i velkjent stil: «Det er ikke naturlig å synte fra scenen, det er naturlig å synte i badet, når man er glad, ikke sant?»

I 1977 lagde han sin siste LP, «Les Marquises», med sanger fra en Stillehavs-øy og noen siste nidviser til belgierne, som skapte sterke reaksjoner i hjemlandet. Til stor glede for Brel. 9/10-78 døde han, 19 år etter at han skrev «Den døende», som ble en slager som «Seasons in the sun». Under en bro, mellom Bruxelles og Liège, stod det skrevet på muren: «Brel is dood, hurrah!» Den ømme krigen slutter ikke, selv om man er død.

Vi trenger hans sanger, hans kamp for ikke å stivne i farens papp-fabrikk, for å rekke ut en hånd til mennesker i rennesteinen, sparke til selvgodheten, blottstille sin sårbarhet og ikke gå glipp av et øyeblikks mulighet til poesi.

Elsa Kvamme

Født 1954, skuespiller
begynte som visesanger i Amsterdam 1972
elev ved Odin Teatret, Danmark 1973—75
«Klovnegruppen Max og Mini», 1976
Saltkompagniet Teater 1977—83
Studie-reiser til India og Indonesia
solo-forestillingene «Mannen som fødte en kvinne»,
(1981) «Dame uten jobb» (1984)
Tildelt Statens Garanti-inntekt for skuespillere fra 1984

Preben von der Lippe

Født 1958, jazzpianist
Utdannet ved jazz-linjen på Trøndelag musikk-
konservatorium, 1979-83
Free-lance i forskjellige jazz-trioer og band

Rune Nicolaysen

Født 1959, freelancemusiker.
Saxofon, fløyte, klarinett.
Spiller også i Stein Eide band og Winds, Hot & Cool.

Takk til

Pernille Anker og Birgitte Grimstad for hjelp til
instruksjon underveis, og til Fondet for Utøvende
Kunstnere.

Nærmere opplysninger:

Elsa Kvamme
Elisenbergvn. 3, 0265 Oslo 2
Tlf. (02) 56 43 81

Lay-out og plakat: Line With.